

мають списки співробітників з певними мовними навичками, яких залучають перекладачами в робочий час.

Отже, пацієнти, які розмовляють іноземною мовою, вже давно стали частиною повсякденного життя у лікарнях Німеччини. Програми підготовки та залучення до лікарень фахівців з медичного перекладу дозволять вивести на значно вищий рівень не лише комунікацію між лікарем та пацієнтом іноземного походження, а й допомогти прояснити основні питання забезпечення якісного і ефективного лікування останніх.

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗВО

Воскобойник В. І., Дзекун Ю. О., Ніконенко О. І.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
suc7us@ukr.net, yuriydzekun@ukr.net, nikonenko2706@gmail.com*

Упровадження цілей сталого розвитку (ЦСР) в навчання іноземних мов у ЗВО України є важливою складовою сучасної освіти, спрямованою на формування в студентів глобального мислення, екологічної свідомості та соціальної відповідальності. При викладанні навчальних предметів в українських університетах ЦСР розглядаються, як правило, дуже фрагментарно. Це викликано відсутністю обміну досвідом викладання та довгострокових міжкультурних проєктів для студентів та науковців з питань сталого розвитку. В Україні основним бар'єром для впровадження ЦСР в навчальний процес є недостатньо високий рівень володіння українськими студентами іноземною мовою. Саме тому дослідження шляхів включення питань ЦСР в навчання іноземної мови є досить актуальним сьогодні.

Мета цієї розвідки – дослідити шляхи впровадження ЦСР в навчання іноземних мов. Прийняття Закону України «Про застосування англійської мови в Україні», яким визначено сприяння забезпеченню використання англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування на всій території України в публічних сферах життя, 04 червня 2024 року активно сприяє розгляду ЦСР на заняттях з англійської мови. «На думку вчених, іноземна мова впливає на розвиток суспільства через навички сприйняття, критичного мислення, творчості, самовираження тощо. Ці навички є компонентом структури компетентностей сталого розвитку, що вкотре акцентує роль взаємозв'язку між англійською мовою та освітою для сталого розвитку»[1, с. 198; 2, с. 114].

Основним шляхом впровадження ЦСР в навчання іноземних мов є **інтеграція тематики сталого розвитку в навчальні матеріали**. У процесі навчання слід використовувати тексти, що висвітлюють теми, пов'язані з ЦСР, наприклад: екологією, соціальною справедливістю, економічною стабільністю, якісною освітою, здоров'ям та благополуччям, тощо. Інтеграція тематики сталого розвитку в навчальні матеріали з іноземної мови є інноваційним підходом, що сприяє поєднанню лінгвістичної та соціальної освіти. Цей процес допомагає студентам не лише опанувати іноземну мову, але й глибше усвідомити глобальні виклики та рішення, спрямовані на сталий розвиток.

Інтеграція тематики сталого розвитку в навчальні матеріали може відбуватися завдяки такій діяльності: а) використанню автентичних матеріалів (текстів, статей, відео), що стосуються ЦСР; б) роботі з документами (резолуціями, звітами або програмами) міжнародних організацій ООН, ЮНЕСКО та інших, що займаються проблемами сталого розвитку; в) створенню навчальних завдань з граматики, аудіювання та письма під тематику сталого розвитку; наприклад, учні можуть писати есе на тему екологічних проблем їхньої країни або обговорювати вплив зміни клімату на різні країни світу; г) міжкультурному порівнянню різних країн у контексті досягнення ЦСР (проблеми використання водних ресурсів, нерівності,

доступності навчання); д) проєктному навчанню на тему сталого розвитку, яке допомагає студентам активно застосовувати знання іноземної мови в реальних ситуаціях, розвиваючи їх критичне мислення.

Можна надати конкретні приклади інтеграції ЦСР в навчання іноземній мові: читання та обговорення статті про глобальне потепління (акцент на нові слова й фрази з екологічної тематики), прослуховування інтерв'ю з експертами про відновлювальні джерела енергії (вправи на аудіювання та розуміння), написання есе на тему «Мій внесок у сталий розвиток» (розвиток навичок письма й аргументації). Інтеграція тематики сталого розвитку в навчання іноземної мови не тільки покращує мовні навички студентів, а й розвиває їх екологічну та соціальну свідомість, що є важливим у сучасному світі.

Дуже важливим є **міжкультурний підхід при впровадженні ЦСР в навчання іноземної мови**, оскільки вивчення іноземної мови завжди пов'язане з пізнанням іншої культури. Цікаво буде розглянути, як різні країни реалізують ЦСР. Це дозволить студентам побачити глобальну картину та зрозуміти важливість міжнародної співпраці.

Розвиток критичного мислення в контексті цілей сталого розвитку (ЦСР) на заняттях з іноземної мови є важливим елементом сучасної освіти. Це сприяє формуванню в студентів навичок аналізу, оцінки інформації та усвідомленого ставлення до глобальних викликів. Основні аспекти розвитку критичного мислення через ЦСР при вивченні іноземної мови такі: а) аналіз інформації та джерел (статей, відео, подкастів про ЦСР), який допомагає студентам відрізнити факти від думок, розпізнавати пропаганду або упередження в медіа; б) дебати та дискусії на тему глобальних проблем, які дозволяють студентам висловлювати власну думку, аргументувати позицію та шукати спільні рішення через конструктивні дискусії; в) порівняння різних точок зору щодо питань сталого розвитку в різних країнах; г) рефлексія та оцінка власних дій, коли студенти можуть розмірковувати про те, як їхні особисті дії впливають на довкілля або соціальну справедливість, допомагаючи їм краще зрозуміти свою роль у досягненні ЦСР та оцінити, як малі зміни в поведінці можуть мати вплив на глобальному рівні.

Прикладами завдань для розвитку критичного мислення на заняттях з іноземної мови може бути обговорення реальних кейсів (успішних проєктів у галузі охорони навколишнього середовища або соціальної інклюзії) з метою пошуку рішень схожих проблем у своєму регіоні, аналіз медіа-контенту про економічні проблеми свого регіону, симуляція засідання ООН, на якому приймається рішення щодо кліматичних проблем, які відбуваються іноземною мовою. Розвиток критичного мислення через тематику ЦСР робить процес вивчення іноземної мови більш змістовним і практично орієнтованим. Студенти не тільки вивчають мову, але й стають активними громадянами, здатними робити внесок у вирішення глобальних проблем.

Мотивація до вивчення іноземної мови через **соціальну відповідальність** робить процес навчання іноземних мов більш ефективним, оскільки усвідомлення своєї ролі у світовій спільноті стимулює студентів до активного вивчення іноземних мов для участі в міжнародних проєктах.

Інтерактивні методи навчання (використання ігор, квестів, симуляцій і дебатів на теми, пов'язані з ЦСР) дозволяють студентам не тільки засвоювати мовний матеріал, але й розвивати критичне мислення, комунікативні навички та глибше усвідомлювати глобальні проблеми. За допомогою інтерактивних методів студенти «проживають» навчальний матеріал через досвід та можуть відчувати себе частиною процесу вирішення глобальних проблем.

Прикладом інтерактивних дебатів можуть бути дебати на тему «Чи повинні розвинені країни нести більшу відповідальність за вирішення екологічних проблем?»: дві групи студентів готують аргументи «за» та «проти» цієї ідеї, обговорюють її на занятті, а після дебатів аналізують, як кожна сторона представила свою позицію.

Інтерактивні методи навчання збільшують мотивацію студентів до вивчення іноземної мови та формують глибше розуміння ЦСР.

Таким чином, впровадження ЦСР у навчання іноземних мов допомагає не тільки розвивати мовні навички студентів, але й формує відповідальних громадян світу, які розуміють свою роль у вирішенні глобальних проблем сьогодення.

Література

1. Чайковська Г. Б., Левчик І. Ю. Міждисциплінарна інтеграція освіти для сталого розвитку у ЗВО (на прикладі інтегрованого навчання англійської мови для спеціальних цілей). *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Педагогічні науки. Вип. 2 (109). С.194–211.

2. Zygmunt T. Language education for sustainable development. *Discourse and Communication for Sustainable Education*. 2016. № 7(1). С. 112–124.

ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Куліченко А. К.

*Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
alla.kulichenko@gmail.com*

Чугін С. В.

*Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
chugins72@i.ua*

Зінич О. Л.

*Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
zinych.o.l@zsmu.edu.ua*

Актуальність. Освіта є одним із ключових чинників, що допомагає досягати цілі сталого розвитку, оскільки розвиває здатність людини до логічного мислення, формує звичку ставити питання та шукати рішення для важливих соціальних проблем та викликів, які негативно позначаються на економічному розвитку країни [6, с. 58].

Заклади вищої освіти (ЗВО) несуть велику відповідальність за те, щоб зробити освіту для сталого розвитку центральною частиною своєї діяльності. Тому навчальні програми повинні почати інтегрувати цілі сталого розвитку та ключові компетентності у цій галузі, [3, с. 159] охоплюючи різні спеціальності.

За словами П. Такура та його співавторів, впровадження інноваційних підходів до освітнього процесу, зокрема проблемно-орієнтованого навчання (problem based learning), сприятиме досягненню цілей сталого розвитку, оскільки заохочує здобувачів вищої освіти до логічного осмислення соціальних проблем у суспільстві [6, с. 59].

ЗВО можуть стати центрами інновацій, де студенти навчаються не лише теорії, а й практичному застосуванню знань для розв'язання реальних проблем. Підготовка майбутніх лікарів, які усвідомлюють важливість сталого розвитку, допоможе забезпечити гармонійний баланс між економічним зростанням, соціальною справедливістю та екологічною стійкістю. Це також підкреслює необхідність співпраці між різними спеціальностями, оскільки складні виклики, такі як зміна клімату чи соціальна нерівність, вимагають міждисциплінарного підходу.

Мета – визначити роль проблемно-орієнтованого навчання під час підготовки майбутніх лікарів з акцентом на розвиток навичок, необхідних для вирішення складних медичних і соціальних викликів у межах сталого розвитку.

Методика й організація дослідження. Під час дослідження застосовано аналіз, синтез, систематизацію та узагальнення науково-педагогічних джерел – для висвітлення положень проблемно-орієнтованого навчання і його імплементації в медичну освіту із залученням ідей сталого розвитку.